

זיכרון של מר פרנאנד דרמון :
פרנאנד דרמון בן 92, מראשון לציון,
נולד וגדל בעיירה מדיאה, שבצפון אלג'יריה.

בעיירה מדיאה למדנו, בימי ראשון וחמישי, בתלמוד תורה שנקרא בפינו: מדרש. בשאר הימים למדנו בבית הספר הצרפתי, הציבורי והחילוני. בשנה אחת, בימים שבין פסח לחג השבועות, התבקשנו להגיע, פעם בשבוע, לאחר הלימודים במדרש, לביתו של הרב יעקב שקרון. היינו כ 30 תלמידים. בקומה הראשונה של ביתו, היה אולם די מרווח ובו התכנסנו כל ילדי מדרש. בביתו של הרב התקיים לימוד מיוחד לקראת חג השבועות: לימוד קריאת "המדרש על עשרת הדיברות" של הרב סעדיה גאון. המטרה הייתה שאנו הילדים, נקרא בקול רם בבית הכנסת, את המדרש, בחג השבועות, כפי שהיה תמיד, מקובל בקהילתנו. כל אחד מהילדים קיבל על עצמו לקרא דיבר אחד עם המדרש שלו, בבית הכנסת בו משפחתו התפללה. עיקר הקושי היה השפה. המדרש* הזה, היה כולו כתוב בערבית, באותיות עבריות מנוקדות, שפה אותה, אנו התלמידים, שגדלנו על טהרת הצרפתית, לא דיברנו ולא הבנו. מה גם שהערבית של "המדרש של עשרת הדיברות" לא הייתה הערבית האלג'יראית המקומית, אלא ערבית מאד ישנה, בת כמה מאות שנים, שהייתה שבזמנו, מדוברת באזור המזרח התיכון. אנו הילדים, היינו צריכים להתאמץ מאד ו"לשבור את השיניים" כדי ללמוד לקרא את הטקסט, בשפה הערבית.

במדיאה היו 3 בתי כנסת: בית הכנסת הראשי שניהל הרב הראשי ועוד שני בתי כנסת שנקראו על שם המשפחה שהקימה אותו וניהלה אותו: בית כנסת דרמון ובית כנסת אלקיים.

בהגיע חג השבועות, כל הנערים ידעו את תפקידם. בכל בית כנסת התפללו עשרה נערים ובהגיע תורם, הם עלו לתיבה, כל אחד בתורו, לקרא את המדרש של דיבר אחד, בשפת המקור בו נכתב המדרש, ממש כמו שקראו הילדים בדורות שלפניהם, במשך מאות שנים.

*מצורפים בהמשך:

1. עמודים ראשונים של המדרש, בשפת המקור הערבית.
2. העמוד הראשון של הקרוב"ץ, ממנו צולמו העמודים.

ולא תחמוד גות בית לרבע . ומחמדיו וכליו הנצורות :
אזי תשגיל ותצליח ותהיה . ברכה לך ושלוש פנהרות :

עשרת הדברות בלערכי לרבינו
סעדיה גאון זצ"ל

האוילי אל פלמאת חין כרגו מן בזודין רב לעאלמן
בצוות מוחמרסע . בולולא ורעאד מושתרסע .
ונאר וילדיב מוחתרסא . ונקמאם וברק מנסלמא אל
מלאיבא מתחירות ואסמאיות ארתערד ואל ארין
ארתעשת ואל אנבאל אנתקלרת . ואמוןג אלבכהאר
אנתקעת ואל אנדר אנברכת . ואסמש ואל קמר ואל
פואפב וקסת . ואל מועזר אנתרמת . ואל ווחוש ואל
כהאים אנתקשת . ושוסן סנעא . סמאיות מנטקקא
בצוות חנינא מן אל מוצרא . מקצום עלא סבעין
לסאנא . פאנהו קאמר עלא גנת אנעים . מוילב פל
דיחא טויבא . מתל אל מסך ואל ענבר ואל קאסוד
ועזר אטיוב ודרורא מועטרא טהורא . ופי אל הונא
טאלעא מונקרא :

בסמע אל בלאם מן אל מודרא וערף תוהירא במא
הים . ספתוב פי אתורה אצחוקה אטהורא :
אזול אכתרא בלאמנא . ופתח אפוימנא ונסח לסוננא .
אל ואגב עלנא אין נסכחו ונמנדו לרבנא .
אלקרא בלס אדינניא וקאל להא מון פקאנת ובאמרדו .
אסחאיות אכתיונת . וקאל ללא שי מוי ספאי . במא
קאל

קאל עלא די אנכי ישעיה עליה אפלים אנא אל אויב
ואנא אל אנר ילום אילה סוואי נחורו פי אסמאיות
סאפן . יקותי תחת אלטא ופינא אלמא . אנא אלה
אלדי אכהארות בנו ישראל מן כל אימא . וסמיתדום
אזולאיו ותמל תדום שבדלאן עלא אנקרת אנסוד
ונרבנהדום אלנא סור סני . ועשתדום אשראיע
ופצלדדום עלא אל אימם . לדאלק אל ואגב עלנא
אן מנדו יגשרו לרבנא אלדי מן ארין מאצת פוננא
מון בית א עלבדניא אפראנא . ופי ועת א בחד גבה
אעדאנה . ואילא סור סני רבננא . ואלמן ואסליוון
אמעננא ומן נמי אל אימם אעסאנא ובהירד
ובשראיע פאלנא :

אלה היא אלה אנאנינא אין יוד עלנא כמהלנא
אלת מרד . ובהארד פינא פטר אונענא כמולדו
וי אלדו אבהתים זפת עליתם ככס אלה פעמים .
ויברך אתכם פאשר דבר לבם :

אל פלמא אל אזולא בננה חלי מן ענד רב א עלמן
באלחה אל ימן ואלפין אקמן . ואצות אל סני .
ואל בלאם אד מובין . בשראיע ועאהוד וימן . תאבת
ללבנין ולבני אל בנין . ופי אעלא אסמאיות חליל . ומן
נאנב אסוד . מן ענד א חנין א נסור . ויתחיות חלם אנוור
פי דיחאן מחסור . בכלאם אן מונקדע . יעזות אן לא
יתמנע . ומול אן מורתפע . בךעד וסמנע ואל כפי אל
וימיע . ואל בלאם ארפינ . והיא תהיה ויחול יא בנו
יבדא

בנין עמי ספר

קרוב"ץ

ר"ת קול ר'נה ו'שועה ב'אהלי צ'דיקים

זה ספר מלא על כל גדותיו שירות ותשבחות .
יסודם חכמי עולם וגאוני הדורות . סעו . המה
למנוחות . להלל ולשבח בהם במיעדי ה' לא אהי
הרוחות . אשר קיימו וקבלו קהלה המאושרת ק"ק
ארזיל יע'אובעקבותם הלכו ק"ק גרדאייא יע'א
לזמרם כמועדם בשובע שמחות . וגם לרבות עשרת
הדברות באערבי לרבינו סעדיה גאון זצ"ל שנהגו
הקטנים לומר בבית הכנסת בימי חג השבועות וגם
לרבות שבחים לימי פורים ימי נסים ונפלאות .
אומרים אותם בנועם צחצחות :
וכבר נדפס זה שלש גמ' ארבע וחזרו לבית
הדפוס מהערך מציאותם ללקוחות . יהי'ר
שינוסו אנחות גרבו . שמחות אכיר :
דובא לבית הדפוס על ידי החה"ש כמה"ר ר'
עמראן צבאן יצו . בשנת לא תחסר כל בה :

נדפס בדפוס הדאד בגרבא
טרפוס וסוכר ספרים
שנת ערכת' ני למשיחי
adresse Bouz Haddad Imp. Librairie
Modernes DJERBA (Tunisie)